

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 26.06.2026

Kehtib kuni: 26.06.2031

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 17

Teabevaldaja: Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Andmekaitse Inspeksioon

Tatari 39

Tallinn 10134

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

(taotluse esitaja)

TAOTLUS ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISEKS TEADUSUURINGUS**Juhindudes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) paragrahvis 6 sätestatust palun kooskõlastada**

Uuringu pealkiri	Üle-eestiline elanike kohalike avalike teenuste ja elukeskkonnaga rahulolu uuring 2026	
Kas poliitika kujundamise uuring (IKS § 6 lg 5)	või	Jah
uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid ja puudub valdkondlik eetikakomitee (IKS § 6 lg 4)		
<i>Palume eelmise kahe lahtri puhul valida üks vastavalt õiguslikule alusele, v.a olukorras, kui poliitika kujundamise uuringu puhul puudub valdkondlik eetikakomitee. Kui poliitika kujundamise uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, siis täita ka eetikakomitee otsuse lahter.</i>		
Kas isikuandmete töötleja on määranud andmekaitse spetsialisti (sh tema nimi ja kontaktandmed)?	Isikuandmeid töötleb volitatud töötleja Turu-uuringute AS. Volitatud töötleja andmekaitse spetsialist on Tõnis Stamberg (e-post: tonis@туру-uuringute.ee , tel. +372 566 000 49)	
Kas on olemas eetikakomitee otsus ¹ ? <i>Kooskõlastuse olemasolul lisada see taotlusele.</i>	Ei. Vastavalt kehtiva IKS §6 lg 5 ¹ : Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud eetikakomitee kontrolli kohustust lõikes 5 nimetatud täidesaatva riigivõimu analüüsidele ja uuringutele, mis tehakse poliitika kujundamise eesmärgil. Andmekaitse Inspeksioon võib	

¹ IKS § 6 lg 4 - kui uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, on vajalik ka eetikakomitee kooskõlastus.

	konsulteerida teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni korralduse seaduse §-s 26 nimetatud eetikakomiteega, kui Andmekaitse Inspektsiooni hinnangul vajab poliitika kujundamiseks tehtav uuring või analüüs eetilise hindamist.
Kas osa uuringust toimub andmesubjekti nõusoleku alusel? <i>Kui jah, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.</i>	Jah. Inimeste valimisse kaasamiseks nõusolekuid ei küsita, kuid küsitluses osalemiseks küsitakse vastaja nõusolekut.

1. Vastutava töötaja üldandmed²	
1.1. Vastutava töötaja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post, telefon</i>	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, 70000734, Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn, 625 6101, info@agri.ee . Kontakt: Karl Annus, karl.annus@agri.ee , 5850 4847
1.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	Regionaal- ja Põllumajandusministeerium antud uuringu raames isikuandmeid ei töötle. Isikuandmed liiguvad registripidajalt krüpteeritud failina otse volitatud töötlejale (Turu-uuringute AS). Andmete töötlemine toimub volitatud töötaja ruumides (Pärnu mnt. 102, A-korpus, 11312 Tallinn).

2. Volitatud töötaja üldandmed³	
2.1. Volitatud töötaja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>Aadress analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post ja telefoninumber</i>	Turu-Uuringute AS Registrikood: 10220984 Aadress: Pärnu mnt 102 Tallinn 11312 Kontakt: Vaike Vainu E-post: vaike@turu-uuringute.ee Tel +372 5852 9709
2.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	X

3. Mis on teadusuuringu läbiviimise õiguslik alus? <i>Nimetage õigusakt, mis annab Teile õiguse teadusuuringut läbi viia. Ei piisa viitest IKS § 6-le. Poliitikakujundamise eesmärgil läbiviidava uuringu puhul tuua välja volitusnorm, millest nähtub, et asutus on selle valdkonna eest vastutav.</i>	Vabariigi Valitsuse seaduse § 65 ¹ kohaselt on Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi valitsemisalas regionaalpoliitika ja -arengu, kohaliku omavalitsuse poliitika ning kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise poliitika
---	---

²Vastutav töötaja on uuringu läbiviija (tellija). Juhul, kui vastutav töötaja kasutab uuringu läbiviimisel teisi isikuid ja asutusi, siis on need teised isikud ja asutused volitatud töötlejad.

³ Volitatud töötajate loetelu peab olema ammendav ehk kõik volitatud töötlejad peavad olema nimetatud. Kui taotluse esitaja on volitatud töötleja, peab taotlusele olema lisatud dokument, kust nähtub, et vastutav töötleja on volitatud töötlejale andnud volituse inspektsioonile taotluse esitamiseks.

<i>Akadeemilise uuringu korral võib see olla näiteks Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus või teadus- või arendusprojekti avamise otsus, leping vms.</i>	kavandamine ja elluviimine. Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi põhimääruse § 6 kohaselt on ministeeriumi tegevuse eesmärk aidata kaasa kohalike omavalitsuste võimele korraldada ning juhtida kohalikku elu. Põhimääruse § 13 lõike 2 punkti 5 kohaselt on kohalike omavalitsuste osakonna üks põhiülesanne töötada välja kohaliku omavalitsuse, regionaalhalduse ja kohanimede korraldamise poliitika ning kohalike omavalitsuste finantseerimise ja finantsjuhtimise põhimõtted ja poliitika; nõustada kohaliku omavalitsuse üksusi omavalitsuslikes küsimustes, korraldada haldus- ja asustusüksuse piiride muutmist ning kohalike omavalitsuste finantsjuhtimise põhimõtete rakendamist; osaleda regionaalpoliitika ning eelarvepoliitika kavandamisel ja välja-töötamisel ning analüüsida kohalike omavalitsuste teenuseid. Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 13 lõike 1 punkti 1 kohaselt on kõigi ministeeriumide ülesandeks oma valitsemis-alale tarviliku teadus- ja arendustegevuse ning selle finantseerimise korraldamine. Isikuandmete kaitse seaduse § 6 lg 5 kohaselt loetakse teadusuuringuks ka täidesaatva riigivõimu analüüsid ja uuringud, mis tehakse poliitika kujundamise eesmärgil. Nende koostamiseks on täidesaatval riigivõimul õigus teha päringuid teise vastutava või volitatud töötleja andmekogusse ning töödelda saadud isikuandmeid. Andmekaitse Inspeksioon kontrollib enne nimetatud isikuandmete töötlemise algust käesolevas paragrahvis sätestatud tingimuste täitmist.
---	--

4. Mis on isikuandmete töötlemise eesmärk?

Kirjeldage uuringu eesmärgi ja püstitatud hüpoteese, mille saavutamiseks on vajalik isikuandmete töötlemine. Palume siin punktis selgitada kogu uuringut, mitte ainult taotluse esemeks olevat osa (näitaks ka nõusoleku alusel toimuvat uuringu osa). Kui osa uuringust toimub nõusoleku alusel, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium⁴ on koostöös partneritega välja töötanud metoodika andmaks hinnanguid omavalitsuste teenustele ja arendanud veebilehe tulemuste kuvamiseks (minuomavalitsus.ee), mille eesmärk on aidata kaasa kohalike teenuste arendamisele üle Eesti. Selleks antakse veebilehel sadade kriteeriumite kaudu süstematiseeritud ülevaade kohalike omavalitsuste teenuste olukorrast kohalike omavalitsuste põhisel. Andmed omavalitsuste kohta

⁴ kuni juuli 2023 Rahandusministeerium

pärinevad eelkõige riiklikest andmebaasidest, omavalitsuste küsitlustest ja elanike rahulolu uuringutest. Info aktuaalsena hoidmiseks uuendatakse andmebaasidest ja KOV küsitlusest andmeid iga-aastaselt. Elanike rahulolu uuringu andmeid uuendatakse üle aasta. Viimane elanike rahulolu uuring toimus 2024. a sügisel (andmed avalikustati 2025 I pa). Rahulolu küsitluse tulemused on avaldatud Minuomavalitsuse veebilehel konkreetsete mõõdikutena ja ka eraldiseisval töölaual: [Elanike rahulolu 2024](#) | [Minuomavalitsus](#).

Isikuandmete töötlemise eesmärk on 2026. aasta sügisel läbi viia uus küsitlus, et oleks võimalik hinnata ja analüüsida KOV teenuste ning elukeskkonna arenemist ja muudatusi ajas, kasutades selleks elanike rahulolu-hinnanguid.

Uuringu tulemusel saadakse detailne ülevaade elanike rahulolust kohalike avalike teenuste ja elukeskkonnaga kõigi KOVide ning Tallinna linnaosade põhiselt. Elanikkonna suhtes esinduslik uuring eeldab küsitlusmeetodi kasutamist, mis omakorda usaldusväärseima tulemuse saamiseks isikupõhise valimi kasutamist Rahvastikuregistri baasil. Selleks taotleme käesolevaga Andmekaitse Inspeksiooni luba Rahvastikuregistri andmete kasutamiseks valimi moodustamise ja uuringukutsete saatmise (vajadusel ka telefoni-kontaktivõttude) eesmärgil.

Uuringu läbiviimine toimub Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ja Turu-uuringute AS-i vahel 18. juunil 2026 sõlmitud töövõtulepingu nr. 3.1-8/153 alusel (allpool kirjeldatud metoodika on kooskõlas töövõtulepingu tingimustega).

Kuna küsitluse tulemused peavad näitama elanike rahulolu elukeskkonna ja KOV teenustega iga KOV põhiselt, on vajalik saavutada esinduslik (piisavalt suur ning üldjoontes proportsionaalne) valim kõigis omavalitsustes. Esinduslikuks loetakse siinkohal lõppvalimi suurst, mille puhul tulemuste üldistamisel veapiir 90%-lisel usaldusnivool ei ületa 7% piiri. Tallinna linna puhul tuleb tagada esinduslik valim igast linnaosast. Selleks, et küsitluse tulemused võimaldaksid teha omavalitsuste põhiselt täpsemaid järeldusi, on 2026. aasta uuringus valimit suurendatud, st eesmärgiks seatav minimaalne vastajate arv igas KOVis ning Tallinna linnaosas on suurem kui 2024. aastal. Enamiku omavalitsuste puhul seatakse eesmärgiks küsitleda vähemalt 130-140 vastajat. Suurtes omavalitsustes on valimi minimaalseks planeeritud suuruseks 1% vähemalt 16-aastaste elanike arvust (kuid mitte enam kui 500 vastajat). Erinevalt 2024. aasta uuringust kaasatakse seekord valimisse ka Ruhnu, Vormsi ja Kihnu valla elanikud. Nimetatud kolme väiksesaare puhul moodustatakse valim kõikse valimina (st valimisse kaasatakse kõik väiksesaarte elanikud) ning püüeldakse vähemalt 15%-lise vastamismäära poole.

Küsitlusinstrumendiks on struktureeritud ankeet (vt Lisa 2), millele vastamise eeldatav keskmine kestus on veebis ca 10-15 minutit ning telefonis ca 18 minutit. Küsitlusuuring on plaanis läbi viia veebi- ja telefoniküsitluse kombineeritud meetodil, milleks on omakorda vajalik isikupõhine valim. Kuna omavalitsused on elanike arvult väga erinevad, oleks esindusliku valimi saavutamine kõigis KOV-ides ilma isikupõhise valimita keeruline (ajaliselt ja rahaliselt kulukas), kuna nt juhuslikult valitud telefoninumbreid läbi helistades satub väikeste omavalitsuste elanikke valimisse suuremate omavalitsustega võrreldes oluliselt vähem. Samuti puuduvad uuringufirmadel sellise valimi saavutamiseks piisavalt suured veebipaneelid. Ilma kontaktibaasi omamata oleks soovitud parameetritele vastava valimi saavutamine mõeldav ainult ükselt-uksele tehtava küsitlusega, kuid see tähendaks oluliselt suuremat aja- ja rahakulu kui praegu planeeritav veebi- ja telefoniküsitlus. Samuti tuleb arvestada, et inimeste eelistused küsitlustele vastamise osas on ajas muutunud, ning veebis vastamine on enamiku inimeste jaoks kiirem ja mugavam variant kui ankeedi täitmine kodukülastuse käigus. Nendest kaalutlustest lähtuvalt peame kõige otstarbekamaks kasutada valimi moodustamiseks Rahvastikuregistri elanikkonnaandmeid.

Küsitlusuuringu valim moodustatakse Rahvastikuregistrist stratifitseeritud juhuvalikuga

(omavalitsuste ja Tallinna linnaosade põhjal moodustatud kihtidest) vähemalt 16-aastaste Eesti elanike andmetest. Eesmärgiks on küsitleda vähemalt 14 772 vastajat. Arvestades seda, et mõnedes omavalitsustes ning elanikkonna rühmades võib vastamisaktiivsus olla madal, ning ka rahvastikuregistri elanikkonnaandmed on kohati vigased, võetakse algvalimisse kontakte (valimiisikuid) suuremal arvul. Senisele kogemusele tuginedes soovime pärida valimi 10-kordses mahus, st kokku kuni 147 720 inimese kontaktandmed. Kuivõrd uuringus on oluline jälgida valimi proportsionaalsust sotsiaal-demograafiliste taustatunnuste lõikes (sugu, vanuserühm, keel) ka iga omavalitsuse sees, on suurem väljavõtt oluline, tagamaks piisavat vastajate hulka kõigis, sh madalama vastamisaktiivsusega sihtrühmades. Kogemus näitab, et üldine trend on vastamismäärade languse suunas, seda eriti veebiuuringutes. Antud uuringus on eesmärk jõuda veebiuuringuga valdava enamuseni vastajatest ning rakendada telefoniküsitlust juhul, kui mõnes sihtrühmas veebiküsitlusega soovitud vastuste arvuni ei jõuta. Sama metoodika kasutamine võimalikult suurel osal valimist minimeerib metoodiliste erisuste mõju tulemustele.

Küsitavate kontaktide arvu optimeerimiseks päritakse eeldatavalt kõrgema vastamismääraga regioonide ning sihtrühmade jaoks kontakte väiksema varuga ning eeldatavalt madalama vastamisaktiivsusega regioonide ja sihtrühmade jaoks suurema varuga.

Küsitlustöös seatakse eesmärgiks saavutada lõppvalim, mis on KOVide ja Tallinna linnaosade siseselt üdjoontes proportsionaalne elanikkonna jagunemisele soo, vanuserühma ning emakeele lõikes (v.a väikesaared, mille osas KOVi sees proportsionaalset valimit ei taotleta). Selleks, et koostada valimi mudel, mis oleks aluseks valimi proportsionaalsuse jälgimisel ning hilisemal andmete kaalumisel, teostatakse andmepäring Statistikaametisse, et pärida üldkogumit kirjeldavad statistilised andmed. Vastavad andmed annavad ülevaate vähemalt 16-aastase elanikkonna jagunemisest järgnevate sotsiaal-demograafiliste tunnuste: omavalitsused ja Tallinna linnaosad, sugu, vanuserühm, emakeel ja haridus lõikes. Antud valimipäringu vajaduse tingib asjaolu, et Statistikaameti avalikus veebiandmebaasis kättesaadavad andmed pole planeeritava mudeli vaates piisava detailsusega.

Küsitlustöö käigus saadetakse valimisse võetud inimestele esmalt uuringukutse e-mailiga. Uuringukutse sisaldab selgitust uuringu eesmärkide, andmekaitse ja osalemise vabatahtlikkuse kohta, uuringu läbiviijate kontaktandmeid ning linki elektroonilisele küsitlusankeedile. Vastava lingi kaudu on valimiisikuil võimalik täita küsitlusankeet veebis. Juhul, kui valimisse võetud inimene küsitlusele ei vasta ega teavita keeldumisest, saadetakse talle kuni kaks meeldetuletuskirja. Peale teise meeldetuletuskirja saatmist kontakteerutakse madalama vastamisaktiivsusega rühmadega telefoni teel, et meelde tuletada ankeedi täitmist veebis ning pakkuda välja võimalust vastata küsitlusele telefoni teel. Telefoni-intervjuu vältel loeb küsitaja vastajale ankeedi küsimused ja vastusevariandid ette ning täidab vastaja ütluste alusel ankeedi.

Ankeedi täimise eelduseks on vastaja poolt antud kinnitus, et ta nõustub oma isikuandmete töötlemisega ning soovib küsitluses osaleda. Vastav küsimus, kus vastaja oma nõusoleku märkida saab, kuvatakse ankeedi alguses. Juhul, kui vastaja antud küsimuses nõusolekut ei anna, suunatakse ta küsitlusankeedilt maha (st ta ei osale küsitluses). Veebiküsitluse puhul märgib vastava nõusoleku ankeeti vastaja ise, telefoniküsitluse puhul loeb küsitaja nõusoleku vormil oleva teksti vastajale ette ning märgib tema nõusoleku ankeeti.

Küsitluse käigus ei koguta muid andmeid peale ankeedis küsitud andmete. Küsitlusandmete failis on valimiisikute kontaktandmed asendatud unikaalse ID-numbriga, s.t andmed on pseudonüümitud. Peale küsitlustööde lõppemist ja andmete kvaliteedikontrolli teostamist valimisse sattunud inimeste kontaktandmed ja küsitlusandmete pseudonümiseerimise aluseks olev fail (koodivõti) kustutatakse ning küsitluse tulemusi säilitatakse anonümiseeritud andmefailina, kus ei sisaldu vastajate tuvastamist võimaldavaid andmeid. Uuringu läbiviija kustutab andmefailist enne selle tellijale üle andmist ka need tunnused, mis võimaldavad vastaja

kaudset tuvastamist (nt haridus ja leibkonnaliikmete arv esitatakse agregeeritud tunnusena, vabad vastused kontrollitakse ning eemaldatakse vastajate otsest tuvastamist võimaldavad tekstiosad).

Küsitluseandmete failis sisalduvad vastaja esitatud andmed enda elukoha omavalitsuse, soo ja vanuserühma kohta. Rahvastikuregistrist saadud taustaandmeid küsitlusandmete faili ei seota.

5. Selgitage, miks on isikut tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vältimatult vajalik uuringu eesmärgi saavutamiseks.

Isikuandmed on vajalikud küsitluse läbiviimiseks: igas KOV-is ja Tallinna linnaosas esinduslikult suure, ning KOVide siseselt soo, vanuserühma ja suhtluskeele lõikes proportsionaalse lõppvalimi saavutamiseks. Rahvastikuregistri valimi kasutamine võimaldab jõuda soovitud suuruses lõppvalimini (14 772 vastajat), kuna uuringufirmade veebipaneelid jääksid selle jaoks liiga väikseks ning muude küsitlusmeetodite kasutamine (juhuvalikuga genereeritud numbrite valim või ükselt-uksele küsitlus) tõstaks küsitlustööde maksumust ebamõistlikult palju.

Valimiisikute kontaktandmeid (nimi, e-maili aadress, telefon) kasutatakse valimiisikute poole pöördumiseks (uuringukutse ja meeldetuletuste saatmiseks ning vajadusel kontaktivõtuks telefoni teel).

6. Selgitage ülekaaluka huvi olemasolu.

Lisaks punktis 4 välja toodud Minuomavalitsuse portaalis andmete uuendamisele ja arengu/muutuste analüüsimisele on elukeskkonna ja KOV teenustega rahulolu seatud ka arengustrateegia Eesti 2035 mõõdikuteks, andmaks hinnanguid arengutele ja piirkondlikele erisustele.

Samuti on uuringu andmeid võimalik kasutada mitmetel ministeeriumitel poliitika kujundamiseks. Elanike kohalike avalike teenuste ja elukeskkonnaga rahulolu uuring võimaldab:

- saada ülevaade elanike teenustega rahulolust ja arenguvõimalustest kõigis omavalitsustes, et selle pinnal juhtida kohalikku arengut;
- võrrelda kohalike teenustega rahulolu tasemeid Eesti omavalitsustes, mis aitab kaasa kogemuste jagamisele;
- suurendada ühiskondlikku teadlikkust omavalitsuste teenuste korraldusest ning kodanike informeeritud kaasatust kohalike prioriteetide osas kaasa rääkimisel;
- kujundada regionaal-, haldus- ja ruumilise planeerimise poliitikaid, arvestades piirkondlike erisustega;
- hinnata rakendatud poliitikate mõju elanike rahulolule (hinnangutele).

Uuringu tulemused on sisendiks ka omavalitsustele kohaliku elu ja teenuste arendamisel. Kuigi KOVid viivad ka ise läbi rahuloluküsitlusi (nii teenuste kui ka elukeskkonnaga rahulolu), on need tehtud erinevatel meetodilistel alustel, ei võimalda KOVide omavahelist võrdlust ning ei toeta seetõttu ei riigi ega KOV tasandil võrdlevat analüüsi poliitikate kujundamise alusena.

Tegemist on kordusuuringuga 2022. a ja 2024.a küsitlusest, mistõttu on tagatud ka võrreldavus ja muutuste analüüsi võimalus. 2026. a küsitluse ankeedis on tehtud kohendusi lähtuvalt aktuaalsetest teemadest ning eelmise (2024. a) küsitluse käigus selgunud muudatusvajadustest. Mõningad teemad on ka välja jäetud, mille kaardistamise sagedus võib olla harvem (enam kui kaks aastat) või mille osas puudub kordusküsitluse vajadus.

7. Selgitage, kuidas tagate, et isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu.

Vajadusel loetleda täiendavaid kaitsemeetmeid privaatsuse riive vähendamiseks.

Uuringu isikustatud andmete töötlemise eesmärgiks on küsitlusuuringu küsitlustoimingute läbiviimine. Küsitluse tulemusel valmiv küsitlusandmete fail on umbisikustatud, st küsitlusele vastanute nimesid ja kontaktandmeid ei viida kokku nende poolt küsitluse käigus antud vastustega.

Uuringu läbiviija edastab küsitluste tulemuste anonümiseeritud üksikvastuste faili Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile andmete analüüsiks ja avalikustamiseks. Küsitluse tulemuste üksikvastuste fail tehakse avalikult kättesaadavaks. Avalikustatud failis on vastused muudetud täielikult anonüümseks, ehk vastajad ei ole ei otseselt ega kaudselt tuvastatavad. Selleks, et vastajad ei oleks otseselt tuvastavad, eemaldatakse juba enne Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile tulemuste esitamist andmefailist otseselt vastajale isikule viitavad tunnused (nimi, e-maili aadress, telefoninumber, IP-aadress). Vastajate kaudse tuvastamise vältimiseks esitatakse andmefailis vastajate taustandmed agregeeritud tunnustena (väiksemad grupid on ühendatud suuremateks, vältimaks olukorda, kus vastaja taustainfo on sedavõrd detailne, et tema isik on taustatunnuste alusel tuvastatav). Agregeerimine puudutab järgnevaid tunnuseid: vanus (ei küsita ankeedis täisarvu, vaid vahemikuna), haridus (1. liidetakse kategooriad „Algharidus“ ja „Põhiharidus“; 2. liidetakse kategooriad „Kõrgharidus (bakalaureus või kesk-eriharidus)“ ja „Magistri ja/või doktorikraad“) ning leibkonnaliikmete arv (5 ja enama liikmega leibkonnad liigitatakse andmetöötlemise käigus ühte kategooriasse). Avalikustatavast andmefailist eemaldatakse Tartu ja Kohtla-Järve linnaosade tunnused. Vajadusel agregeeritakse väiksema elanike arvudega KOVide andmeid veelgi.

Rahvastikuregistrist tehakse päring küsitlustöö läbiviimiseks vajaliku minimaalse andmekoosseisu kohta, ning valim päritakse (minimaalses) suurusel, mis võimaldab saavutada hanketingimustele vastava lõppvalimi. Seega on antud uuringu puhul täidetud eesmärgipärasuse ja minimaalsuse nõuded (andmekaitse üldmääruse art 5(1)(b) ja (c)).

Rahvastikuregistrist juhuvaliku alusel uuringu valimisse sattudes on igal inimesel täielik õigus otsustada, kas ta soovib uuringus osaleda või sellest keelduda. Ehk on täidetud üldmääruse põhjenduspunkti 42 nõuded andmesubjekti vaba valikuvõimaluse ja nõusoleku tagasivõtmise võimaluse kohta. Valimisse sattunud isikutele saadetakse rahvastikuregistris esitatud e-maili aadressile uuringut tutvustav kiri, mis selgitab isiku sattumist küsitlusvalimisse ja uuringu eesmärgi (sh andmete kasutust ja seda, et umbisikustatud küsitlusandmed edastatakse teistele osapooltele) ning sisaldab personaalset linki küsitlusankeedile. Kutsekirjas on toodud välja ka see, et küsitluses osalemine on vabatahtlik, samuti on seal olemas keeldumise link, millele vajutades saab valimiisik anda märku oma soovimatusest küsitluses osaleda, ning uuringu läbiviijate kontaktid (telefon/e-mail), mille kaudu saab valimiisik küsida uuringu kohta täpsustavat infot või oma keeldumisest teada anda. Juhul, kui valimisse sattunud isik ei teavita uuringu läbiviijat keeldumisest ega täida küsitlusankeeti veebis, saadetakse talle teatud aja möödudes e-mailiga kuni kaks meeldetuletuskirja. Selle järel võtab uuringu läbiviija madalama vastamisaktiivsusega rühmadesse kuuluvate valimiisikutega kontakti, et meenutada ankeedi täitmist (veebis) ning pakkuda võimalust täita ankeet telefoni teel. Soovi korral on valimiisikul võimalik uuringust keelduda ka siis. Samuti on võimalik oma nõusolek tagasi võtta küsitlustöö perioodi jooksul peale küsitluse toimumist – sel juhul kustutatakse vastaja ankeet küsitlusandmete failist. Peale andmete anonümiseerimist pole vastajate tuvastamine küsitlusandmete failis, ning seega ka üksikute vastajate vastuste kustutamine, enam võimalik.

Peale küsitlustöö lõppemist ning andmete kvaliteedikontrolli teostamist isikuandmeid sisaldavad

failid (rahvastikuregistrist saadud valimid ning personaalsete küsitluslinkide kaudu kogutud IP-aadressid) kustutatakse ning uuringu läbiviija kinnitab andmete kustutamist vastava akti allkirjastamisega. Rahvastikuregistrist päritud statistilised andmed, mida kasutatakse valimi mudeli koostamiseks, kustutatakse hiljemalt 2027. a I kvartali lõpuks.

Uuringu läbiviijate hinnangul ei kahjusta isikuandmete töötlemine antud uuringu raames andmesubjektide õigusi ega suurenda nende kohustusi. Uuringu väljundiks on anonümiseeritud küsitlusandmete fail, milles puuduvad valimiisikute tuvastamist võimaldavad tunnused.

8. Kuidas toimub andmete edastamine isikuandmete allikalt teadusuuringu läbiviijani?

Sealhulgas palume välja tuua milliseid töötlussüsteeme ja/või keskkondi (sh pilveteenus) isikuandmete (sh pseudonüümitud) töötlemiseks kasutatakse ning millises riigis⁵ asuvad töötlussüsteemide/pilveteenuse pakkuja serverid.

Isikuandmete allikaks küsitlusvalimi moodustamisel on rahvastikuregister.

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium on läbi viinud uuringu hankemenetluse (riigihange „Elanike kohalike avalike teenuste ja elukeskkonnaga rahulolu uuring 2026 Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile”, viitenumber 307427) ja sõlminud töövõtulepingu eduka pakkujaga. Teadusuuringu läbiviijaks ja isikuandmete volitatud töötlejaks on Turu-Uuringute AS. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium uuringu tellijana isikuandmeid ei töötle ega oma. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium sõlmis uuringu läbiviijaga andmetöötlemise lepingu andmete kaitseks ning uuringu järgseks isikustatud andmete, sh kontaktandmete hävitamiseks. Lepingute projektid on leitavad hankedokumentidena: [Riigihangete register 7.0.4](#)

Regionaal- ja Põllumajandusministeerium volitab Turu-Uuringud AS-i esitama taotlust rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu menetlemise infosüsteemis (<https://rr-taotlus.smit.ee/>). Valim moodustatakse isikuvalimi disaini reeglite alusel (ca 147 720 isiku andmeid hõlmav valim). Saadud andmeid kasutab Turu-Uuringud AS ainult antud küsitluse käigus valimiisikutega kontakteerumiseks, nõusoleku saamiseks ja küsitlemiseks. Kontaktivõtuks vajalikke isikuandmeid sisaldava valimi edastab rahvastikuregister Turu-uuringute AS-le e-postiga krüpteeritud kujul. Isikuandmeid hoiustatakse Turu-uuringute AS-i serveris, järgides andmete turvalise hoiustamise nõudeid.

Isikuandmeid töödeldakse ainult digitaalkujul Turu-uuringute AS-i lokaalses võrgus. Kogu süsteem asub tervenisti (sh server, töökohaarvutid ja võrguseadmed) TU AS kontrolli all asuvates tööruumides. Isikustatud andmed on lokaalses arvutis krüpteerimata kujul töötlemise ajal – muul ajamomendil on andmefail alati krüpteeritud ja ligipääsupiirangutega kaitstud. Toimub ka regulaarne andmete varundamine krüptitud konteineris krüptitud kanaleid pidi asutusest väljaspool asuvasse virtuaalserverisse. Pilve kasutatakse ainult andmete varundamiseks (mitte töötlemiseks). Pilveteenuse pakkuja (Amazon) server asub Iirimaal.

Andmetele on ligipääs Turu-uuringute AS-i uuringujuhil ning küsitlusjuhil. Telefoniküsitluse etapis on valimisse võetud inimeste isikuandmetele ligipääs ka küsitlust teostavatel küsitlajatel (kellega sõlmitakse konfidentsiaalsuslepingud). Küsitlajal on ligipääs ainult nende inimeste isikuandmetele, kellega tema küsitluse läbiviimiseks ühendust võtab. Elektroonilised isikuandmed kustutatakse peale küsitlustööde lõppemist ja andmete kvaliteedikontrolli teostamist. Andmete kustutamise kinnitamiseks allkirjastavad Turu-uuringute AS ja Regionaal- ja Põllumajandusministeerium andmete hävitamist kinnitava akti.

Statistikaametist päritud statistiliste andmete edastamisel, hoiustamisel ja töötlemisel järgitakse

⁵ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Kui kasutatava keskkonna server ei asu piisava andmekaitsetasemega riigis, saab isikuandmete edastamine toimuda isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>. Kui kasutatava keskkonna server asub riigis, mis ei ole piisava andmekaitse tasemega, tuleb täita ka taotluse punkt 12. Edastamine tähendab ka isikuandmete hoidmist serveris.

sarnaseid põhimõtteid ja turvameetmeid, mida kasutatakse isikustatud valimiandmete puhul. Statistikaametist päritud statistilised andmed kustutatakse peale uuringu tulemuste üleandmist tellijale (peale vastava akti allkirjastamist, hiljemalt 2027. a I kvartalis).

9. Loetlege isikute kategooriad, kelle andmeid töödeldakse ning valimi suurus.

Inimeste rühmad, keda uurida kavatakse ning kui palju neid on.

Küsitlus viiakse läbi 78 omavalitsuses vähemalt 16-aastaste elanike seas. Rahvastikuregistrist päritakse 16-aastaste ja vanemate elanike isikuandmed. Planeeritud vastajate arv (lõppvalim) on 14 772. Arvestades kogemusi teiste sarnase metoodikaga tehtud küsitlusuuringute keeldumismääradest on sellise suurusega proportsionaalse lõppvalimi saavutamiseks vajalik Rahvastikuregistrist tellida valimibaas mahus 147 720 inimest.

Statistikaametist päritakse üldkogumi (vähemalt 16-aastased Eesti elanikud) jagunemist kirjeldavad statistilised andmed (andmed isikute gruppide, mitte üksikisikute kohta).

9.1. Tooge välja periood, mille kohta isikuandmete päring tehakse.

Valimiisikute isikuandmete päring rahvastikuregistrist tehakse päringu teostamise päeva seisuga. Statistikaameti andmepäring teostatakse seisuga 01.01.2026.

Uuringu küsitlustööd toimuvad eeldatavasti 2026. aasta septembrist novembrini.

9.2. Loetlege töödeldavate isikuandmete koosseis.

Tuua detailselt välja, milliseid isikuandmeid töödeldakse (nt ees- ja perenimi, isikukood, e-posti aadress jne) ning põhjendus, miks just neid andmeid on uuringu eesmärgi täitmiseks vaja. Vajadusel esitada taotluse lisana (nt tabelina).

Andmed rahvastikuregistrist:

andmed	kasutusviis
elukoha andmed KOV täpsusega (Tallinna puhul linnaosa täpsusega)	moodustamiseks KOV- ja Tallinna linnaosade-põhist valimit
isikunimi (ees- ja perekonnanimi)	on vajalik tagamaks, et küsitlusele vastab see inimene, kes oma taustaandmete järgi valimisse sattus, mitte inimene, kelle meiliaadress või telefoninumber on rahvastikuregistrisse teise inimese kontaktiks antud. Lisaks suurendab nimeline pöördumine vastamisaktiivsust.
sugu	saavutamaks proportsionaalset valimit KOV siseselt
kontaktandmed (e-post, telefon)	e-posti aadress uuringut tutvustava kirja ja digitaalse küsitluslingi ning meeldetuletuste saatmiseks, telefoninumber küsitluse läbiviimiseks kui veebiküsitluses ei laeku KOV vms sihtrühmade põhiselt piisavalt vastuseid
vanus	vanuse andmed rahvastikuregistrile taotluse esitamise või jooksva seisuga, saavutamaks proportsionaalset valimit KOV siseselt
emakeel	saavutamaks proportsionaalset valimit elanikkonna jaotumisest emakeele põhiselt
haridus	saavutamaks proportsionaalset valimit elanikkonna jaotumisest hariduse põhiselt

Statistikaametist üksikisikute tuvastamist võimaldavaid andmeid ei pärita. Päritakse üldkogumit iseloomustavad statistilised andmed (andmed isikute gruppide, mitte üksikisikute kohta).

Üldkogumit kirjeldavad statistilised andmed päritakse järgnevas loigetes:

KOV-ide ja Tallinna linnaosade siseselt:

- Sugu / vanuserühm (16–26; 27–44; 45–64; 65 ja vanem)
- Emakeel
- Haridus (madalam kui keskharidus; kesk- või kutseharidus; kõrgharidus)

Vastavate andmete põhjal moodustatakse üldkogumi mudel, mida kasutatakse küsitlustöö vältel lõppvalimi proportsionaalsuse jälgimiseks ja suunamiseks ning peale küsitlustöö lõppu küsitlusandmete kaalumiseks.

9.3. Loetlege isikuandmete allikad.

Nimetage konkreetsed isikuandmete allikad (nt registrid, küsitluslehed jne), kust isikuandmeid saadakse.

- Rahvastikuregister
- Statistikaamet (päritakse üldkogumit kirjeldavad statistilised andmed; isiku tuvastamist võimaldavaid andmeid ei pärita)

Küsitlusankeediga kogutavad andmed on pseudonüümitud, st valimiisikute kontaktandmed on asendatud unikaalse numbriga.

9.4. Kas andmeandjatega (andmekogu vastutava töötlejaga) on konsulteeritud ning nad on valmis väljastama uuringu eesmärgi saavutamiseks vajalikud andmed?

Tegemist on 2022. a ja 2024.a kordusuuringuga, mil kasutati samuti rahvastikuregistri andmeid. 2026. a osas täiendavalt ei ole suhelnud.

Kuna rahvastikuregistril on olemas ametlik andmete taotlemise keskkond ja kord, siis ei ole vaja eelnev ühenduse võtmine, aga registrilt andmete taotlemiseks on vajalik AKI luba.

Statistikaametit pole käesolevast andmepäringust teavitatud, kuid sarnasteks päringuteks vajalike protseduurireeglite osas on nendega suheldud 2025. aasta sügisel.

10. Kas kogutud andmed pseudonümiseeritakse või anonümiseeritakse? Mis etapis seda tehakse? Kes viib läbi pseudonümiseerimise või anonümiseerimise (vastutav töötleja, volitatud töötleja, andmeandja vms)?

Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis selgitada, miks seda ei tehta.

Kogutud andmed pseudonümiseerib volitatud töötleja (Turu-uuringute AS) andmekogumise etapis. Peale pseudonümiseerimise aluseks olev faili (koodivõtme) kustutamist (mis toimub peale küsitlustööde lõppemist ja andmete kvaliteedikontrolli teostamist) säilitatakse küsitlusandmeid anonümiseeritud andmefailina, mille puhul puudub tagasikodeerimise võimalus (st puudub võimalus läbi koodivõtme minna tagasi algallikani). Tellijale esitatavas andmefailis on ainult kirjed vastustega küsimustikule, kuid mitte vastaja nime ega kontaktandmetega.

Küsitluse tulemuste üksikvastuste fail tehakse avalikult kättesaadavaks. Avalikustatud failis on vastused muudetud täielikult anonüümseks, ehk vastajad ei ole ei otseselt ega kaudselt tuvastatavad. Selleks, et vastajad ei oleks otseselt tuvastavad, eemaldatakse juba enne Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile tulemuste esitamist andmefailist otseselt vastajale isikule viitavad tunnused (nimi, e-maili aadress, telefoninumber, IP-aadress). Vastajate kaudse tuvastamise vältimiseks esitatakse andmefailis vastajate taustandmed agregeeritud tunnustena (väiksemad grupid on ühendatud suuremateks, vältimaks olukorda, kus vastaja taustainfo on sedavõrd detailne, et tema isik on taustatunnuste alusel tuvastatav). Agregeerimine puudutab

järgnevaid tunnuseid: vanus (ei küsita ankeedis täisarvu, vaid vahemikuna) ja haridus (1. liidetakse kategooriad „Algharidus“ ja „Põhiharidus“; 2. liidetakse kategooriad „Kõrgharidus (bakalaureus või kesk-eriharidus)“ ja „Magistri ja/või doktorikraad“). Avalikustatavast andmefailist eemaldatakse Tartu ja Kohtla-Järve linnaosade tunnused ning koondatakse 5 ja enama liikmega leibkonnad ühte kategooriasse. Vajadusel agregeeritakse väiksema elanike arvudega KOVide andmeid veelgi. Vabaväljaga vastatud küsimused töötatakse läbi uuringu analüütiku poolt eesmärgiga eemaldada ebasobivad täitmised (nt suvaliselt sisestatud tähed, ebasünnis keelekasutus, vihakõne). Vabaväljaga küsimused ei küsi vastaja kontakte ega nime. Kui seal peaks olema spetsiifiliselt isiku tuvastamist võimaldavat infot, siis see kustutatakse.	
10.1. Loetlege pseudonümiseeritud andmete koosseis. Pseudonümiseeritud andmetes sisaldub valimiisiku unikaalne ID-number, küsitlusankeedist tulenevad andmed (ankeet on lisatud taotlusele), küsitleja number ning ankeedi täitmise algus- ja lõpuaeg. Enne küsitlusandmete üleandmist tellijale agregeeritakse vastajate kaudset tuvastamist võimaldavad tunnused (nt leibkonnaliikmete arv) ning kustutatakse vabatekstiväljadelt vastajate otset tuvastamist võimaldavad kirjed.	
10.2. Kirjeldage pseudonümiseerimise protsessi ja vahendeid. Kui kasutatakse koodivõtit, siis tuua välja, kes koodivõtit säilitab ja kui kaua säilitab. Valimiisikute isikuandmeid sisaldavat faili ning küsitluse vastuste faili omavahel ei seota. Küsitlusandmete failis on valimiisikute kontaktandmed asendatud unikaalse ID-numbriga (UID), s.t andmed on pseudonüümitud. Koodivõtit säilitab andmete volitatud töötaja (Turu-uuringute AS) kuni küsitlustööde lõppemiseni ja andmete kvaliteedikontrolli lõpetamiseni. Peale seda eeldatavasti (kuupäeval 10.11.2026) kustutatakse nii andmete pseudonümiseerimise aluseks olev fail kui ka rahvastikuregistrist saadud kontaktandmete fail ning küsitlusandmeid säilitatakse anonümiseeritud andmefailina, kus ei sisaldu vastajate tuvastamist võimaldavaid andmeid.	
10.3. Tooge välja pseudonümiseeritud andmete säilitamise aeg ja põhjendus. Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis tuua välja andmete kustutamise tähtaeg. <i>Vähemalt kvartali ja aasta täpsusega.</i> Pseudonümiseeritud andmete koodivõtit säilitatakse kuni küsitlusandmete kvaliteedikontrolli lõpetamiseni. Pseudonümiseeritud andmete koodivõtme säilitamine kuni küsitlustööde lõppemiseni võimaldab küsitlusandmete failist kustutada nende vastajate ankeedid, kes võtavad oma nõusoleku tagasi peale ankeedi täitmist. Samuti on pseudonümiseeritud andmete koodivõtme säilitamine vajalik küsitluse kvaliteedikontrolli teostamiseks, kui see peaks osutuma vajalikuks (juhul, kui tekib kahtlusi mõne küsitleja töö kvaliteedi osas, võetakse valimisse sattunud inimesega ühendust, et küsida intervjuu toimumise fakti kohta). Elektroonilised isikuandmed (kontaktandmete fail ja pseudonümiseeritud andmete koodivõti) kustutatakse peale küsitlustööde lõppemist ja andmete kvaliteedikontrolli teostamist (eeldatavasti 10.11.2026). Statistikaametist päritud statistilised andmed kustutatakse peale uuringu tulemuste üleandmist tellijale (peale vastava akti allkirjastamist, hiljemalt 2027. a I kvartalis).	

11. Kas andmesubjekti teavitatakse isikuandmete töötlemisest? <i>Jah/ei</i>	Jah
--	------------

11.1. Kui vastasite ei, siis palun põhjendage⁶	
11.2. Kui vastasite jah, siis kirjeldage, kuidas teavitatakse.	Kõik e-posti aadressi omavad valimiisikud kaasatakse veebiküsitlusse ja neile saadetakse küsimustiku kutse, kus neid teavitatakse küsitluse läbiviimisel andmete päritolust, vastamise vabatahtlikkusest ning edasises uuringuandmete analüüsis anonüümitud andmete kasutamisest, uuringu tellijast ning andmete edastamisest teistele osapooltele. Juhul, kui valimisse võetud isikul e-posti aadress puudub ning ta kuulub rühma, kus vastamisaktiivsus veebiküsitluse etapis oli madal, pööratakse tema poole telefoniküsitluse etapis ning antakse vastav info edasi telefoni teel. Isikupõhise valimi moodustamisel rahvastiku-registri andmetest andmesubjekte sellest ei teavitata. Taotleja kinnitab, et kõik IKS § 6 lõike 3 loetletud tingimused on käesoleva uuringu puhul täidetud. Vastavalt IKS § 6 lõikele 3 on teadus- või ajaloouuringu või riikliku statistika vajadusteks andmesubjekti nõusolekuta tema kohta käivate andmete töötlemine andmesubjekti tuvastamist võimaldaval kujul on lubatud üksnes juhul, kui on täidetud järgmised tingimused: 1) pärast tuvastamist võimaldavate andmete eemaldamist ei ole andmetöötamise eesmärgid enam saavutatavad või neid oleks ebamõistlikult raske saavutada; 2) teadus- või ajaloouuringu või riikliku statistika tegija hinnangul on selleks ülekaalukas avalik huvi; 3) töödeldavate isikuandmete põhjal ei muudeta andmesubjekti kohustuste mahtu ega kahjustata muul viisil ülemäära andmesubjekti õigusi. Nimetatud tingimused on täidetud ning alus töötlemiseks tuleneb IKS § 6 lõikest 5.
11.3. Kust on leitavad andmekaitsetingimused⁷?	Viide andmekaitsetingimustele sisaldub valimisse võetud inimestele saadetavas e-mailis (viide Turu-uuringute AS-i veebiaadressile, kus sisaldub täpsem info isikuandmete töötlemise tingimuste kohta. Loodav veebileht ei kirjelda mitte üldiseid Turu-uuringute AS-i andmekaitsetingimusi, vaid kirjeldab isikuandmete töötlemise tingimusi konkreetselt

⁶ Isikuandmete töötlemisest teavitamise kohustus tuleneb IKÜM-st, teavitamata jätmine on põhjendatud väga erandlikel juhtudel.

⁷ IKÜM-i kohaselt tuleb andmesubjektile esitada isikuandmete töötlemise kohta teave ehk nn andmekaitsetingimused, mis peavad vastama IKÜM art 12 – 14 sätestatule.

	käesoleva uuringu raames).
--	----------------------------

12. Kas isikuandmeid edastatakse kolmandatesse riikidesse⁸ <i>Jah/ei. Kui vastate küsimusele jah, siis täita ka järgnevad lahtrid.</i>	Ei.
12.1. Loetlege riigid, kuhu isikuandmeid edastatakse.	
12.2. Milliseid lisakaitsemeetmeid kasutatakse?	

Kinnitan, et taotluses esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

Sigrid Soomlais
Regionaalarengu asekanstler kantsleri ülesannetes

(allkirjastatud digitaalselt,
kuupäev digiallkirjas)

(allkirjastaja ees- ja perenimi)⁹

(allkiri ja kuupäev)

Taotluse lisad¹⁰:

Lisa 1: Hankeleping ja tehniline kirjeldus	
Lisa 2: Küsimustiku kavand	
Lisa 3: Küsimustiku kutsekiri	
Lisa 4: Telefonipöördumise tekst	
Lisa 5: Nõusoleku võtmise vorm ankeedi alguses	
Lisa 6: Uuringut tutvustav info Turu-uuringute AS-i veebilehele	
Lisa 7: Andmete töötlemise mõjuhindang ja riskide maandamine	
Lisa 8: Turu-uuringute AS isikuandmete töötlemise organisatsiooniliste, füüsiliste ja infotehniliste turvameetmete kirjeldus	

⁸ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Isikuandmete nn kolmandatesse riikidesse edastamine toimub IKÜM artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>.

⁹ Taotluse saab allkirjastada vaid isik, kellel on vastava asutuse/ettevõtte esindusõigus või teda on volitatud taotlust esitama. Kui allkirjastaja on volitatud taotlust esitama, siis esitada volitust tõendav dokument (volikiri, leping vms).

¹⁰ Kui nimetatud lisasid ei ole, siis palume need kustutada.